

DE BIJLMERWEIDE MET ANDERE OGEN

Waling Lopez

HET AFSCHIED

Het was naar Nederlandse begrippen die dinsdag een mooie herfstdag. Een paar doorzichtige wolken zweefden voorbij, een oudere dame werd uitgelaaten door haar aangeliende hond, zwartkopmeeuwen vlogen geruisloos over het water. Een groepje eenden zat op de oever met hun koppen in de veren. Ik was gaan zitten op een bank die tegenover een boog van levende wilgentakken stond. De meeste bladeren waren eraf gevallen, zo ook van de struiken er om heen, zodat je door de zijanten heen kon kijken. Terwijl ik op mijn mobiel wat berichten aan het beantwoorden was, merkte ik dat een gezelschap mijn richting op wandelde. Het was duidelijk een familie bestaande uit verschillende generaties. Twee jongetjes die bleven afdwalen naar het riet, een tienermeisje dat geconcentreerd naar haar mobiel keek, een moeder met kinderwagen, twee oudere dames in bontgekleurde jurken, twee mannen in een serieus gesprek, en vooraan een bejaarde man met wandelstok die het tempo van de trage tocht bepaalde.

De man liep gestaag door. Zijn stappen, voorzichtig afgemeten, waren precies en beheerst en hij rustte niet. De anderen stopten zo nu en dan om hem niet in te halen. Ongeveer vijftig meter van mij vandaan bleven ze gewoon staan, alsof hun aandacht was afgeleid. De oude man liep door totdat hij, na enkele lange minuten, voor mijn bank stond. Hij droeg een scherp gesneden donkerbruin pak met de matte glans van zijde. Onder het colbert droeg hij een lichtblauw hemd en een paarse das. Op zijn grijze leren schoenen was geen smetje te zien. Een zwarte zonnebril, die nauwelijks contrasteerde tegen zijn donkere gezicht, completeerde het geheel. Hij draaide zich naar mij toe en keek mij enkele ogenblikken aan. Zijn ogen kon ik niet zien. Hij lichtte zijn stok op en

wees naar mijn rechterkant. "Zou het u storen als ik even ging zitten?" vroeg hij. "Nee, natuurlijk niet. Er is ruimte genoeg." Ik schoof wat meer opzij. Hij ging zitten en zette zijn wandelstok naast zich neer. Hij keek stil voor zich uit. Ik stak mijn mobiel in mijn vestzak en haalde de shag tevoorschijn. Terwijl ik een peuk aan het draaien was hield hij mijn bezigheden in de gaten. Ik stak mijn sigaret in mijn mond en stak hem op. "Zou ik er ook een mogen draaien?" vroeg hij. Ik reikte hem het pakje en de aansteker. Binnen de kortste keren waren wij allebei aan het roken. Hij wees naar de wilgenboog. "Ik ga na deze sigaret naar huis, daar is de deur." Ik was geenszins van plan om hem tegen te spreken. "Het is nu lang geleden," vervolgde hij, "dat mijn vader naar dit land kwam. Hij had geen keus. Alles was hem ontnomen, maar niet zijn ziel, zijn eigenwaarde, daar hield hij zich aan vast. Hij was trouw aan zijn geesten en die hebben hem altijd begeleid. En zo is hij ook terug naar huis gegaan."

Hij was even stil, in gedachten verzonken. De familie bleef op afstand. De oudere dames waren de enigen die openlijk onze kant op keken. Zonder zich naar mij toe te wenden vroeg hij: "Bent u religieus aangelegd?"

Een wat ongebruikelijke manier om een gesprek te beginnen, dacht ik. "Nee," antwoordde ik kortaf.

"U moet toch ergens in geloven," drong hij aan.

"Ik heb moeite met religieuze interpretaties die ten koste gaan van andersdenkenden," vulde ik aan.

"Ah..." Hij knikte even. "Ten koste van", zegt u. Zijn sommige daden die mensen plegen, of aanmoedigen, soms niet verenigbaar met een vreedzame samenleving?"

"Precies. Ik kan niet accepteren dat een streven naar macht bedoeld is om een

voorkeur of afkeer kracht bij te zetten." "Dat kan natuurlijk ook van de politiek gezegd worden," merkte hij op.

"Inderdaad. Religie en politiek zijn dan ook door de eeuwen altijd gebruikt om macht te sturen."

De oude man keek mij nu recht aan. "Toch denk ik dat u wel degelijk vertrouwen hebt in de oprechtheid van velen onder ons. U praat met mij, een onbekende, en bent nieuwsgierig naar waar dit gesprekje toe leidt. Of heb ik het fout? Heeft u ooit iemand echt vertrouwd?"

Ik moest lachen. "Jawel. Een oud-leraar geschiedenis. We praatten veel na de les. Hij was Jezuiet, nota bene!"

"Nou, kijk! Een Jezuiet. Een orde van rakkers die zich over de hele wereld verspreiden om hun versie van het christendom aan de man te brengen. En niet altijd goedschiks. En u vertrouwde hem."

"Tegenstrijdig" gaf ik toe, "maar hij herkende dat. Hij was geenszins van plan zijn orde af te wijzen. Ik denk dat hij naar verbetering zocht, zelfs binnen de perken van hun filosofie. Zo leerde ik hem waarderen."

Een kraai was ongemerkt door de poort naar ons toe gewandeld. Hij vloog op om tussen de wilgentwijgen te landen. De vogel maakte enkele klikkende geluiden gevolgd door een diepe kuch. Hij had onze aandacht. Ik kon aan de stand van zijn kop zien dat zijn blik gevestigd was op de oude man. De tijd leek stil komen te staan. De omgeving en het familiegroepje waren wazig geworden, alsof gezien door een vieze lens. Ik voelde mij opeens uitgezonderd en een beetje ongerust.

De oude man voelde mijn onbehagen. "Maakt u zich geen zorgen. Ons erg algemene gesprekje is voor mij een soort verkenning. Om u beter te leren kennen, zeg maar. Ik heb namelijk een wens."

Ik knikte afwachtend. De stilte om ons heen was als een vacuüm.

Hij hervatte zijn gedachtengang. "Ik wil dat u mij vrede en geluk wenst met mijn afscheid. Deze erkenning vergemakkelijkt mijn overgang, weten dat een ander bewust is van mijn heengaan."

"Uw familie...?"

"Nee." Hij schudde zijn hoofd. "Mijn twee dochters daar hebben zich schaamte aangeleerd voor hun spiritueel verleden. En de jongeren schuilen zich achter de angst voor het ongrijpbare, wat ze niet weten deert hun niet." "Ik denk dat ik het begrijp. En nu?"

De oude man stond op en leunde op zijn wandelstok. De kraai landde op de grond en het leek of hij wachtte, als een gids op een treuzelende bezoeker. De man draaide zich naar mij toe en nam zijn bril af die hij mij aanreikte. Zijn ogen waren donker en scherp. Hij glim-

lachte.

Ik nam de bril in ontvangst en zei: "Ik wens u een vredige reis en hoop van harte dat de toekomst u een waardige bestemming biedt."

De oude man liep naar de wilgenpoort met de kraai voor zich uit. Even leek de poort te glinsteren, maar het effect was kort. De man en de kraai waren verdwenen.

Ik stond langzaam op en naderde behoedzaam de poort. Aan beide kanten, voor en achter, was geen spoor van man of kraai te bekennen. Ik zette zijn

bril op maar het resultaat was hetzelfde, alleen donkerder.

De familie kwam langs lopen. Was hun niets opgevallen? Alleen de dames keken mij aandachtig aan. Met een droeve glimlach wensten ze mij een mooie dag.